

Prleke! Alojzij Žnidarič iz Grab pri Križevcih, Zmazek Martin, praporščak iz Radishavec in Jožef Zemljčič od Male Nedelje.

Na obisku pri sovražniku.

Slovenski fantje in možje nam pišejo z italijanskega bojišča:

Dne 6. oktobra zvečer je napravila 4. stotinja v imenu našega pešpolka obiske našim sosedom polentarijem, za kar so bile velike slovesnosti. Ob mraku je začela naša artilerija tolči na svoj veliki smrtni boben, kar je napravilo pri Italijanih velika razburjenja. Vedeli so, da jih pridemo obiskat. Že po nekaj minutah se zaigral cel zbor strašno doneče melodije, katerim se je pridružila tudi italijanska artilerija z vso svojo besnostjo. Zažvižgale in zatulile so granate ter šrapneli; krogle iz navadnih in strojnih pušk so posnemale klarinet, preglasil je seveda vse veliki boben in ta cela godba je trajala dobro uro. Metalci min pa so kot dobrovoljni gostje metali na vse strani mine kot čokoladne torte. Razsvetljava je bila tudi krasna, daleč na okrog vse polno peklenskih luč in lučic, katere so sikale kakor iz peklenskega žrela ob eksplozivnem šrapnelov, granat in min ter od posameznega puškinega strela, ki je priletel ob kamenje. V zraku pa so svetile naše in italijanske rakete svoje rudečo barvo. Kratko: bil je to prizor, kakoršnega še dosedaj nisem videl in čul, vendar je bilo to za vajene živce nekaj zanimivega in krasnega. Med to ceremonijo pa je šla naša deputacija k sosedu, ki pa ni bil doma, ampak je pustil samo šest stražnikov, od katerih sta bila dva ranjena. Kot darilo je dobila naša deputacija teh šest mož, eno strojno puško, enega metalca min ter gospodovo opravičilo, da mu njegovo hinavsko srce ni dalo počakati na nepovabljeni drzne goste. Kadar nam bo hotel obisk vrniti, bomo gledali na to, da bo dobil krepke lučke po svoji vroči butici, da bo lahko Kadorni ponižno javil, da z Avstrijci, posebno Slovenci, ni dobro češnje zobati, ker so preveč rudeče. Pripomnim, da so bili od naših samo trije lahko ranjeni. Mnogo pozdravov pošiljajo iz južnega bojišča: Narednik Janez Mikša, doma iz Pervenec, p. Moškanjci; Anton Teržan, desetnik, trgovec iz Dobja pri Planini; Mihael Mak, četovodja, iz Celja; Andrej Kosi, desetnik, doma iz Ljutomera; Mihael Krušič, desetnik, doma od Sv. Trojice v Halozah; Joško Medved, poddesetnik, doma od Sv. Stefana pri Zusmu; Franc Leben, desetnik, od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji; Jeza Lukas, poddesetnik iz Ptujске gore.

Lahom manjka korajže.

Topničar Jakob Vrenko nam piše dne 21. oktobra z italijanskega bojišča:

Slovenskim vojakom se tukaj zmiraj dobro godi. Korajžni pa tudi smo, da je kaj. Ko bi n. pr. Italijani imeli toliko korajže, kot j. ima slovenski vojak, bi radi svoje ogromne premoči že davno pridrli. Zato pravi star slovenski pregovor: „Korajža velja samo kdor jo ima. Kdor pa je nima, pa naj bo doma.“ Mnogokrat se zgodi, da en Slovenec podi kar po deset Italijanov. Menda so Italijani korajžo doma pozabili, ali pa so jo med potjo zgubili iz žepa. Pozdrave!

Slovenci ostanemo trdni.

S snežnoleden h skal ob italijanski meji se nam piše: Visoko smo tukaj slovenski mladeniči primorski, štajerski in kranjski, kjer varujemo domovino in jo čuvamo navala sovražnih Lahov. „Neod česa“ naše slovenske dežele jih veljajo prav drago. Toda mi Slovenci ostanemo trdni kakor so te snežno ledene skale in ne pustimo Italijanov v naše lepe slovenske dežele in te pchlepneže poženemo nazaj. Naprej do zmage! Živel Avstrja!

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem štajerskim Slovincem vojakom domačega pešpolka. V imenu vseh: Simon Kranjčič, doma iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Na jugu dne 23. oktobra 1915.

Navdušenost slovenskih vojakov.

Z italijanskega bojišča ob Soči se nam piše dne 15. oktobra: Pismo, katerega dobesedno prepisem se mi tako dopade, da se čutim dolžnega, ga Vam poslati v ponatis, da zve širša javnost, kako piše z italijanskega bojišča sin revnejših viničarskih stršev, ki je obiskoval samo 2 razredno ljudsko šolo pri Sv. Kuzignudi nad Mariborom.

„Predragi starši! Pozdravim Vas vse skupaj prav prisrčno ter vam naznanim, da sem prejel pismo in d. nar. Zahvaljujem se vam srčno, da ste mi ga težko poslali, ker ga doma tudi zelo potrebujemo in ker je v sedanjih časih zelo težko za njega. Saj zdaj vas ne bom tako kmalu nadlegoval; tudi sedaj sem se težko odločil in prosil zanj, ker vem kako in kaj je d. ma, posebno sedaj, ko tudi oče odidejo k vojakom. Sicer se mi pa ne godi š. tako hudo, kot si morebiti mislite. Mensže je dovolj, tobaka v obilici in vsaki dan pol litra vina. Kruha maslo manj kot v Mariboru, ker ga tukaj malo težje dobijo kakor tam — bojniki pa vsi radi jedo.

Za drag derar dobim še lahko mleka, kruha in dr., — je pač blizu bojišča! Zdaj se je začela tudi armada po-

stiti, gotovo za to, da bi Boga omehčala, da bi ji podelil zmago na vseh straneh, kar ji bo Bog gotovo podelil. Dvakrat v tednu to je v torek in petek se postimo, toda to nič ne de, saj se tudi mi vojaki lahko mesa zdržimo, kot se ga morate vi ostali doma, bo pa še več v državni kasi ostalo, da se bomo še lahko delj vojskovali! — Polentar ne sme dobiti naše slovenske zemlje, za to bomo že poskrbeli slovenski Stajerci in Kranjci in sploh celi tretji kor, ki je „železni“; sedaj pa bo kameniti! Kje se nahajamo, vam ne smem pisati, zvedeli pa boste vse, ko pridem srečno domov. Ako pa padem, ne žalujte preveč saj „sladka in lahka je smrt za domovino!“ Brez božje volje se tako ničesar ne zgod, še vrabec ne pade s strehe! Morebiti je boljše, da umrjem sedaj, kakor pa pozneje. Sedaj se mi še hvala Bogu ni treba bati stopiti pred sodni stol. Sicer pa ne pade vsaki in tudi jaz se morebiti še srečno vrnem v ljubo domovino in k vam predragi starši!

Sicer pa Italijan tako nič ne zažene, tisti Avstrijec, ki ga ustrelijo oziroma ranijo, jim itak drag pride. Zdaj pa moram že enkrat skončati, saj bodete itak nevoljni, ko bodete čitali to dolgo pismo, kakor bo tudi naš gospod kadet, ki ga bo cenzuriral.

Na svidenje! T. soč in tisoč pozdravov vam pošilja hvaležni sin in brat

Franc.

Pismo sestri.

Preljuba sestra! Pozdravim Te prav prisrčno in Ti ob enem naznanim, da sem še zdrav. Prosim Te, stoji materi na strani v teh težkih časih, posebno pa, ko oče še odidejo k vojakom. Pusti svoje muhe na strani, lepo mater ubogaj pri delu, da nam z materjo ohraniti dom in premoženje v dobrem stanju, da se homo po tej strašni vojski z brati in sestrami skupno veselili. Upam in želim, da bomo s'ozno in prav srečno živeli, še bolj kot pred njo.

Prav prisrčno Te pozdravim in ostanem Tvoj zvesti brat

Franc.

Ponosen sem na take fante! „S ponosom reči smem, Slovenec sem!“

S takimi fanti grem pač z veseljem in mirnim srcem v boj! Živel! Tonček Stefanciosa, e. kr. kadet — poveljnik stotnije spodneštajerskega dom. pešpolka, učitelj iz Slovenskih gor.

Dva junaka padla.

Z italijanskega bojišča nam pišejo:

S tužnim srcem Vam naznanjam žalostno vest, da smo izgubili dne 19. oktobra iz naše sredine dva najboljša prijatelja: četovodjo Franca Žinko in poddesetnika Petra Jakopič. Zadelo ju je granata. Četovodja Franc Žinko, doma iz Ormoža se je nahajal od začetka vojske na bojišču, prej na severnem in sedaj na južnem. Bil je zelo priljubljen fant med svojimi prijatelji, a kruta usoda nam ga je iztrgala iz naše sredine. Bil je tudi naročnik naših listov. Poddesetnik Peter Jakopič, doma od Sv. Antona v Slovenskih gorah je bil tudi od začetka vojske na bojišču. Bil je jako priljubljen med vsemi. Zato pa predragi starši padlih junakov, nič ne žalujte preveč za njima, ker sta dala svoje življenje za blagor mile naše domovine. Bog jim daj večni mir. Izrekamo svoje sožalje! Franc Meško s Polensaka; desetnik Franc Sattler od Sv. Urbana pri Ptujju; desetnik Ignac Andrašič od Sv. Andraža v Slov. gor.; Aleks Kramberger iz Babincev; Luka Mar iz Lepe Njive; Franc Mavrus iz Ljutomera; Anton Teršek iz Rečice pri Laškem; Matevž Medved iz Cirkovec pri Pragerskem; vsi od oddelka strojne puške.

Ena noč v strelskem jarku.

Z italijanskega bojišča se nam piše:

Pred kratkim sem vam obljubil popisati noč v strelnem jarku. Takaj torej kratek popis.

Na dolinico, obdano s skalnatimi gorami lega mrak. Mož majhne postave z dvema zvezdama na ovratniku da povelje: „Fantje pripraviti se bo treba na ponočno službo.“ Njegov glas je resen, dasiravno je možiček čez dan vedno veselega obraza. Mi ubogamo povelju, takoj nasadimo na puške bajonete in jo denemo vsak v svojo strelno luknjo. Štirim je treba stati na straži, menjaje se vsako drugo uro, ostali pa lahko v bajti spijo, oziroma se zabavljajo pri gorčični sveči. Na vrsto pridejo razne pripovedke in šale in tako čas kmalu poteka. Minuli sta dve uri, treba bo torej premeniti stražo. Sedaj pridem jaz na vrsto in še trije drugi tovariši. Vzamemo puške in korakamo za možičkom k žičnim zaprekam. Gosta tema, da se ne vidi niti dva koraka naprej.

„Stoj! Kdo tukaj“, kričijo po vrsti vojaki na straži in ko vidijo, da smo jih prišli premeniti, nas pustijo k sebi. Veseli odidejo za možičkom v bajto. Torej sedaj sem tudi jaz na straži in dve uri bo treba stati! E kaj zato, saj sem v civilu včasih še dalje časa čakal na zajca! Sicer pa na straži čas precej hitro preteče, samo če ga zna človek dobro uporabiti. Prva in glavna stvar pač je dobro paziti, da se nebi priplazil sovražnik. Ta čas pa je tudi jako pripraven za pobožno povzdigovanje duha k Bogu. Z molitvijo čas najprej poteče. Potem v tem času plava prav rad človeški duh v domače pokrajine, zlasti v rojstno hišo. Človek misli na domačine, znance in prijatelje. Gosta tema je, sovražnik nas ne more opaziti. Pač pa ga lahko pozavimo mi, ker vsak hip svetijo naši električni žarometi dol

s hriba, proti sovražni fronti. Da žarometi! To je nekaj krasnega, kadar n. pr. od vseh strani svetijo s hribov ni se v dolini združijo. Takrat je tako svetlo, kot pri belem dnevu, in zato je sovražniku nemogoče napatati po noči. Pri naših jarkih Lah najraje napade proti jutru, pa se vsakokrat opeče. Pri takih prizorih kmalu potečete dve uri in možiček prižene druge štiri, mi pa odidemo v bajto in kmalu zaspimo. Spimo pa tako dolgo, d. kler nas zjutraj ne zbudi glas: „Kafe“.

Pozdrave!

Franc Bečan.

Italijanom dišijo naši mački.

Z italijanskega bojišča se nam dne 10. oktobra piše:

„Ze dolgo niste nič slišali in brali o nekdanjem grabškem mlinarju Francu Kotnik, sedaj vojaku na južnem bojišču pri domačem pešpolku št. ...“

Tudi tukaj se zmiraj igra bojna muzika, v kateri plešejo od samega straha naši sovražniki. Gode-mo jim s puškami, granatami in šrapneli, minski metač pa nam služi za bas. Ko se začne ta igra, tedaj se moramo smejači, ker polentariji začnejo skakati in letati krog in krog, kakor da bi bili besni. Tudi smo v kratkem ujeli par Italijanov, kateri so nas najprej vprašali, ako imamo v Avstriji še mnogo mačkov. A mi smo jim rekli, da jih imamo še zelo dosti, namreč toliko, da jih niti ne morejo pojesti. Italijani so skoraj vriskali od samega veselja in sline požirali po naših mačkih.

Tukaj pri nas je še precej toplo, čeravno se že Italijani tresajo in klepečejo z zobmi od zime. Kaj pa še bo kasneje? Nohti jim bodo sli s prstov, kakor v Karpatih nam, ali pa še bolje. Nas pa še ne bo kmalu zeblo; ako pa bo ostra zima, pa imamo tudi dosti drv na Doberdolski planoti.

Vsaki teden pa se najbolj veselimo sobote, ker tedaj nas pride obiskat naš prijatelj „Slovenski Gospodar“, kateri nam prinese mnogo novic in poročil iz ljube nam domovine ter rajša od enega do drugega, ali pa nam kateri izmed tovarišev glasno bere, a mi ga zvesto poslušamo.

V svojem osemmesecnem bojevanju sem si tudi zaslužil že dve hrabrostni svetinji, izmed katerih mi je jedno pripel cesarska visokost naš prestolonaslednik Karl Franc Jožef dne 25. sept.

Slovenski fantje, ki se borimo na Doberdolski planoti, srčno pozdravljamo vse bralee in bratke našega „Slovenskega Gospodarja.“ — Desetnik F. Kotnik od Male Nedelje, trobentač Peter Missia iz Mofe pri Kapeli, Anton Ort iz Braslovca in št. Senčar iz St. Pavla pri Preboldu.

Pismo iz Pole.

Naš prijatelj nam piše iz Pole: Srčno bi želel, da bi znal dragi moj zvesti prijatelj „Slov. Gospodar“, kakšno življenje in vrvenje nastane okrog mene, ko prejmem tvoje številko. Vsak hoče biti narzoč in poslušati o slav-nih činih in zmagah naših vrl. boriteljev za domovino in cesarja na severu, jugu in zapadu. Poseb. o z. n. imajo in veselo vlada o poročilih porazov našega bivšega zavornika verolomnega Italijana. O takih priklakah se marsikateri oglasi. „Tudi jaz bi rad pršel enkrat z verolomnim polentarijem skupaj, da bi poraval š. njim račun“. Res parkrat naz je že prišel obiskat in sicer samo po zraku v Polo, ali vsakokrat ga je naša vrla artilerija o pravem času opazila in mu pričela pošiljati v pozdrav šrapnele. Z dajikrat se nam je celo tako dopadel in priljubil, da so ga nazadnje zvbavili v nižino. Seveda, ker revež nima nikjer sreče, tako je tudi tukaj imel smolo in padel v morje. N. št. mornarici se je nesrečno smilil in ga je hitela reševati in zračno letalo „Cita de Jesi“ je z vsem svojim moštrom postalo naš ujetnik.

Drugeče se imamo tukaj v naših taboriščih prav dobro. Pri naši bateriji smo ve. imamo sami Slovenci, katerih srce gori za našo domovino in casarja. Vsi živimo samo v misli na pošteno in veliko zmago naše pravične stvari in na občutno kaznovanje naših sovražnikov in konečno na veselo in srečno svidenje z našimi zvestimi prijatelji v naši lepi slovenski domovini.

Vsem naročnikom in čitateljem „Slov. Gospodarja“ pošiljam jaz in moji tovariši mnogo pozdravov od obrežja sinjega Jadranskega morja. Karol Novak, trdajavski topničar; Alojz Žuraj iz Bač; Franc Korošec iz Slovenjega Gradca; Jakob Pozornik iz Ljutomera; Mihael Koser od Sv. Martina pod Vurbergom; Ivan Oprešnik iz Vitanja; Vincenc Cizej iz Brasloča in Jakub Divjak iz St. Petra Savinjski dolini.

Italijani na Balkanu.

Svojih čet Italijan baje ne bodo poslali na Balkan, ker jih rabijo za nas. Pač pa se že njihove ladje udeležujejo obstreljevanja neutrenjih bolgarskih pristanišč, kakor Dedeagača in Lagos. Tam so Italijani junaki, ker nihče na strele ne odgovarja. Obstreljevanje neutrenjih pristanišč je proti mednarodnemu pravu.

Razne novice.

Pobiranje milih darov na vernih duš dan. Pravkar se razpošilja nara. nost župnjiskim uradom precej obsežna XV. številka (erkve lega zaukaznika

za Lavantinsko škofijo z bogato vsebino. Poleg lepšega sestavka v korist ubogim Poljakom prinaša ta številka kaj zanimiva poasnina k papeskemu odloku zastran treh svetih maš na god vseh vernih duš. Ta resni dan je letos odločen pobiranju milih darov za vdove in sirote po rajnih vojščakih. Tako se bo dobremu delu molitve pridružilo dobro delo miloščine za tiste, ki jim je grozna vojka vsekala skeleče rane, vse pa v tolažbo in hladilo trpečim dušam v vicah!

Duhovniška vest. Č. g. Anton Bukovšek, kaplan na Prihovi, pride za provizorja k Sv. Florjanu pod Bočem.

* **Druga vojna procesija.** Prihodnjo nedeljo se vrši v Mariboru druga vojna procesija iz stolne cerkve v cerkev Matere milosti, da zahvalimo ljubega Boga za sijajne uspehe naše hlabre armade in da sprosimo nadaljnega varstva božjega za vojskovodje in za slehernega vojaka. Procesijo bodo vodili prevzvišeni knez in škof. Pobožnost se začne ob 2. uri popoldne v stolni cerkvi z litanijami presv. Srca Jezusovega in slovesnim svetim blagoslovom. Ob 1/2 3 uri se prične procesija vernikov in duhovnikov iz stolne in predmestne župnije, in sicer skozi Stolno ulico, Hlavni trg, Viktrinholovo ulico, Grajski trg in Tegetthoffovo ulico v baziliko. V baziliki je po odmoljenih Lavretanskih litanijah pridiga prevzvišenega Nadpastirja. Pridite in molite za zmago in ljubi mir!

† **Srečko Stegnar.** V Mariboru je umrl dne 24. t. m. bivši katoliško-narodni poslanec Srečko Stegnar v 74. letu svoje starosti. Po svojem stanu je bil kaznilnični učitelj, prej v Ljubljani, nazadnje v Mariboru. Delal je zelo rad in veliko za Zgodovinsko društvo v Mariboru. Pogreb je bil dne 26. t. m. zelo veličasten. Pevci so mu zapeli slovensko nagrobnico. Svetila mu večna luč!

* **Grof Berchtold in slovenščina.** Bivši minister zunanjih zadev grof Berchtold se mudi na goriški fronti in se pridno učil slovenskega jezika.

Vojno posejilo. Dne 6. nov. poteče rok za podpisovanje tretjega vojnega posejila. Opozorjamo, da se lahko podpisuje tudi samo za 100 in 200 K. Čeprav smo Slovenci ubogi, vendar storimo po svojih močeh, kar država pričakuje od nas. Na Češkem se je v Pragi ustanovil poseben odbor, ki agitira med Čehi za podpisovanje vojnega posejila. Vsi narodi tekmujejo, da pokažejo pri tem vojnem posejilu svoje resnično domoljubje, ki pa je obenem tudi čin dobrega gospodarstva, ker nudi to posejilo nenavadne denarne udobnosti. Slovenci, udeležimo se po svojih močeh tretjega vojnega posejila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Dr. Radoslav Pipuš, odvetnik, 100 kron, Antona Trinkanca, kapelan, 8 kron, Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu, 70 kron, Franc Rampre, kapelan, 50 kron, dr. Anton Medved, profesor, (mesto velenca na grob Srečka Stegnar) 10 kron.

Grobovi naših junakov. Dunajski vojno pomožni urad nam je poslal poziv, v katerem pravi, da je vojno prevozno vodstvo št. I. v Krakovu v svojem delokrogu, t. j. ozemlje avstrijsko-ruskega bojišča, pripravljeno skrbeti, da se grobovi naših junakov ne bodo zapustili, ampak da se jih bo krasilo in vzdrževalo. Ker so grobovi zelo raztreseni po njivah, gozdovih in sploh povsod, kjer se je vršil boj, se je bati, da grobovi in spominski križci razpadajo. C. in kr. Vojno prevozno vodstvo št. I. (Feldtransportleitung) v Krakovu prejema darove za vzdrževanje grobov.

Slovenski učitelj padel. Na italijanskem bojišču je dne 19. oktobra padel Mirko Kovarič, učitelj v Selnici ob Dravi. Padli je bil narednik pri zdravstvenem oddelku. Zadel ga je usodnega dne kamen naravnost v sence. Bodi slovenskemu junaku slovenska zemljica lahka!

Odlikovan Savinjecan. Z italijanskega bojišča se nam poroča; Službujoci narednik Konrad Jeseničnik, doma iz Savinjske doline, je bil radi hrabrosti pred sovražnikom odlikovan s srebrno kolajno II. vrste. Jeseničnik je eden izmed redkih, ki se že od začetka vojne nahaja na bojišču, ne da bi ga zadela kaka nezgoda.

V italijansko ujetništvo je prišel dne 28. julija t. l. stotnik Zebl od našega spodnjestajerskega polka. Z njim vred so Italijani ujeli tudi nekaj infanteristov. Jurij Podrepšek od Sv. Štefana pri Žusmu, ki nam to poroča z italijanskega bojišča, pa se je pri teh bojih za Doberdolsko planoto z nekaterimi drugimi tovariši srečno izmuznil, da ga Lahi niso ujeli. Podrepšek je bil pozneje ranjen v roko; v tornistru pa je našel cel kup laških krogel, ki pa niso prodrle njegovega hrbita.

* **Toplo perilo in obrambna sredstva zoper mrz za vojaštvo.** Stajersko namestništvo nam naznanja, da se sme letos toplo perilo in obrambna sredstva zoper mrz za vojaštvo na bojišču poslati edino na „urad za zimsko oskrbo“ pri cesar. ki namestniji v Gradcu, Bürgergasse št. 2., I. nadstropje. Pošiljanje toplih predmetov po zasebnikih na posamezne vojske na bojišče je višje vojaško

etapno poveljstvo prepovedalo, ker so nekateri vojaki bili s takimi predmeti preobloženi, drugi pa zopet niso nič dobili.

Potovanje po zasedenem ozemlju Srbije — prepovedano. Razglasa se, da je glasom odredbe c. in kr. armadnega vrhovnega poveljstva civilnim osebam do nadaljnega principijelno prepovedano, potovati po okupiranem ozemlju Srbije. — Kršitelji te odredbe bodo aretirani in radi suma špijonaže izročeni najbližjemu vojaškemu sodišču.

Vojske brez vojne napovedi. Vojska med Srbijo in Bolgarsko je izbruhnila, ne da bi se bila vojna tudi napovedala. Tudi Japonci so začeli proti Rusom, ne da bi bila vojna že napovedana. A tudi v prejšnjih časih so se vodile vojne brez vojne napovedi. Tako je vojevala Francija proti Mariji Tereziji od l. 1741 do 1744 in je šele v tem poslednjem letu napovedala vojno. Istotako sta Francija in Anglija — poslednja na strani Avstrije — vojevali med seboj skozi dve leti in šele pozneje — po zanj nesrečni pomorski bitki pri Toulonu — je Ludovik XV. napovedal vojno. Po prvem mednarodnem haškem dogovoru bi morala sicer napoved vojne prednjačiti vojni, ali to se ni zgodilo ne leta 1904. ne 1913.

Za kmeta. V imenu S. K. Z. je poslanec dr. Verstovšek te dni pri namestništvu posredoval zaradi pomanjkanja ajdinega semena, zaradi najvišjih cen za ptujsko glavarstvo in zaradi zaplembe jajc, mleka in moke v mariborskem in ptujskem okraju. Opozorjamo na današnji uvodni članek!

Zasega in nakup ovsa. Kakor znano, je vlada izdala odredbo, da se mora do 10. novembra oves oddati vojno-žitno prometnemu zavodu. Mnogi so to odredbo napačno razumeli in jo razlagajo tako, da je treba ves oves, tudi oni, ki je določen za seme, oddati. Mi smo se glede te zadeve poučili na uradnem mestu in smo izvedeli, da se bo oves za seme pustil posestnikom, a da se bo skušalo v vsaki občini dobiti prostore, kamor se bo ta oves spravil skozi ziro, da se ga ne bo moglo ne pokrmiti in ne zmlati. Kjer ne bo mogoče v posamezni občini dobiti prostora za shrambo semenskega ovsa, se bo za več občin izbralo potreben prostor. Občine dobijo glede nakupa ovsa podrobna navodila.

Zaradi ovsa. Večinoma bodo občine itak imele prostore, na katerem lahko shranijo semenski oves za celo občino. Naj to nemudoma javijo glavarstvu. Ako nimajo takega prostora, naj si ga takoj zanesljivo preskrbijo. Predstojniki bodo imeli sicer na spomlad novo delo in nova pota, zraven pa prihranijo sebi in občinarjem vsako nepriliko, ki bi sicer na spomlad lahko nastala. Nujno prosimo, da se naš nasvet v korist ljudstva upoštevata.

Cene pri trgovanju s klavno živino in s klavnimi prašiči na Kranjskem. Kranjska deželna lada je dogovorno z armadnim etapnim poveljstvom določila za celo Kranjsko naslednje cene pri trgovanju s klavno živino in s klavnimi prašiči: pri volih za 1 kg živo teže 2 K 20 v, pri kravah in bikih 2 K, pri teletih 2 K 20 v, pri prašičih pršutnikih 2 K 50 v, pri pitanih prašičih 2 K 70 v. Kdor te cene prekorači bo kaznovan z globo od 2 do 200 K ali z zaporom od 6 ur do 14 dni.

Cene za mleko. Poseben pododbor stajerske kmetijske družbe v katerem je zastopal Slov. Stajer g. posl. Ozmeec, se je posvetoval dne 20. t. m. o cenah za mleko, ki jih priporoča c. kr. namestništvu kot najvišje cene za Stajersko. Sklenil je priporočati za neposneto mleko 32 v, za posneto mleko 14 v, za sirovo maslo 5 K 50 v. Cena velja za prodajo na domu.

Cene za fižol, lečo, grah. Ker se najvišje cene za fižol, lečo in grah niso določene, bodo žitni komisariji po navodilu stajerske podružnice žitnoprometnega zavoda do nove ureditve plačevali: za zdrav fižol 40 K za me; za zdravo fižolo (krnilo za konje) 35 K za me; za zadnji fižol 25 K za me; za lečo in grah po 50 K za me

* **Enotne najvišje cene za klavno živino.** Iz zanesljivega vira čujemo, da se v kratkem uvedejo enotne najvišje cene za klavno živino za celo monarhijo. To je po našem prepričanju edina prava pot, da se zadovoljivo reši vprašanje preskrbe prebivalstva z mesom in mastjo. Tozadevna poganja z Ogrsko menda napredujejo zelo povoljno.

Mariborski trg. V soboto, dne 23. oktobra je samo 8 špeharjev pripeljal na trg. Že od ranega jutra je občinstvo oblegalo špeharske vozove. Ko se je ob 7. uri začelo prodajati špeh in meso, je bil naval kupujočega občinstva tako hud, da je morala mestna policijska straža pri vsakem posameznem vozu posredovati. Ženske so si kar iz rok trgale špeh in meso. Cene so bile določene sledeče: za slabejši špeh 4 K 80 v., za boljši do 5 K 20 v., za mast 5 K 40 v., za glavino 2 K 40 v., ostalo meso pa od 4 K 20 v., do 5 K. Policijski stražniki so si vsakega špeharja, kateri se ni držal določenih najvišjih cen, zamažovali z oblubo da bo imel opravke s sodnijo zaradi pretiravanja cen. Tudi člani meščanske straže so nadzorovali kupčijo na špeharskem in ostalem trgu ter so grozili s kaznijo, če se kdo ni hotel držati od magistrata določenih najvišjih cen. Kakor izvemo, je bilo že okrog 8. ure zjutraj 7 strank zabeleženih radi navijanja cen. Bojimo se, da bo naš trg nazadnje brez blaga. Na vsak način pa bi bilo tudi priporočati, da bi se n. pr. špeharjem vsakemu posebej že pred prodajo izročil seznam najvišjih cen. Sicer pa se pri sodniji ne ozirajo na najvišje cene, ampak na to, da cena odgovarja proukojskim stroškom, h katerim se

lahko pridene navaden dobiček. Zopet in zopet opozorjamo kmete na to postopanje sošnje

Pomoč proti pomanjkanju jaje, mleka in krompirja. Stajersko namestništvo nam je po lalo sledeči razglas: Veliko pomanjkanje jaje, mleka in krompirja v mesta Gradcu je napotilo namestništvo, da se je p služilo v cesarskem ukazu z dne 7. avgusta 1915 mu danih pravice. Tako je ukrenilo, da se zahteva več pridelek jaje političnih okrajev Gradec okolica, Lipnica, Weiz, Hartb rg in Feldbach, nadalje ves pridelek krompirja političnih okrajev Gradec okolica, Lipnica in Weiz in slednjič tudi ves pridelek mleka večih političnih okrajev Srednjega in Gornjega Stajerskega za porabo mesta Gradca in se v ta namen zapleni Slične odredbe so ukrenjene za preskrbo mest Maribor, Ptuj in Leoben glede posameznih teh predmetov.

Tgoveci in prodajalci posode, kakor tudi stranke, se znova opozarjajo, da bo do 30. novembra oddati vsa posoda iz bakra, medenine in niklja ter pralne kotle in si mesto te treba nabavit nadomestilno posodo iz pločevine. Ker bodo stranke nadomestilno posodo začele kupovati, je vsak trgovec in prodajalec postavno dolžan imeti v svojem lokalni maksimalen cenik, kateri se dobi pri političnih uradih. Kakor je pa videti, so intereso Vancei to pustili popolnoma v nemar in se za stvar prav nič ne zanimajo in jim preti nevarnost, da se uvede proti njim kazensko postopanje, ki bi imelo zelo neprijetne posledice. Ker je naredba stopila že v veljavo, naj se tozadevni obrtniki z maksimalnimi ceniki takoj preskrbe. Kazen je do 5000 K globe ali pa zapor do 6 mesecev. Torej, pozor!

Povračilo za zaplenjeno kovinsko orodje. Za kovinaste predmete, ki se morajo po 30. novembra oddati, je nastavilo ministrstvo sledeče cene za 1 kg: posoda za kuhanje 5 K, ista z okovi iz druge tvarine 4 K; enotna namizna posoda 5 K, pralni kotel in kotel za ukahavanje sadja 5 K; kotel pri štedilniku s pipami 4 K 50 v; priproste žrjavnice 4 K; kopalna posoda 4 K; priprosti predpečki 4 K; kuhinjsko orodje iz niklja 12 K; posoda iz medenine brez okovov iz druge tvarine 3 K 75 v, z obitki iz druge tvarine 3 K; možnarji in tolkači 2 K 50 v; svečniki 3 K 20 v; likalniki okrogli 3 K 50 v, ploščnati 3 K; uteži 3 K; druge navadne vlitne 2 K; vinske pipe 4 K 50 v; orodja za vodnjake 4 K; verige 3 K 50 v; okovi pohištva 3 K. Vlada plača za dokazana potrebna dela pri nabavi novih predmetov namesto zaplenjenih 50 v za kilogram prevzetih predmetov.

Lestvenici in svetilke iz medenine, bakra ali enajstih kovin niso zaseženi.

Slinovka na Stajerskem. V ljutomerskem kraju je kuga slinovka prenehala. — V Gradcu se je v tamošnji klavnici znova pojavila slinovka. Radi tega so sejni za plemeno živino v Gradcu prepovedani. Živina pa, ki se prižene na graški sejm za klavno živino, se mora takoj po končanem sejmu zaklati.

Prvi sneg v Mariboru. V sredo okoli 10 ure so začele padati v Mariboru prve snežinke. Druga leta smo se jih razveselili, letos ne. Naši kmetje se mnogo niso posejali stelje še ni, ponekod se je kopati krompir, korenje je še večinoma zunaj, repa vsa.

Dopisi.

Maribor. V prostoru, kjer se je pozim, spomladi in po letu prodajala moka in riž za mestno prebivalstvo, t. j. v Freihaus ulici, zraven kavarne »Evropa« se prodaja krompir za mestno prebivalstvo po 12 v kg. Mesto si je nabavilo tudi več vagonov koruzne moke, ki pa se bo prodajala šele v zimskih mescih.

V Selnici ob Dravi se obhaja bratovska nedelja dne 7. novembra t. j. v nedeljo po spominu vernih duš, kakor vsako leto.

Sv. Peter pri Mariboru. Dne 10. okt. smo imeli dvojno vojaško slovesnost. Pri rani sv. ma i smo se spominjali goda našega presv. cesarja, obenem pa se poslavljali od naših najmlajših novincev leta 1897, ki so imeli med sv. mašo skupno sv. obhajilo. Pozna sv. maša pa je bila na G.ri združena s slovesnostjo, kakoršne še ni bilo tukaj od l. 1850. Takrat so namreč naši »47 garji« drugega bataljona v Livorni na Laškem nabrali med seboj toliko denarja, da so kupili tam lepo spominsko podobo v čast naši Materi gorski. Podoba še danes visi na evangelijski strani glavnega altolja. Še pred par leti sta zadrževala dva udeleženca, da so vsi takratni vsjaki prišli domov, ki so le krajcar darovali. — V nedeljo 17. o. t. pa so prinesli zastopniki veteranskega društva od Sv. Benedikta v Sl. gor. novo spominsko podobo gorski Materi v zahvalo za varstvo in pomoč, kat ro je izkazala v sedanjih svetovni vojski udom omenjenega društva in vsem vojskom benediške župnije. Podoba se je blagoslovila po pozni sv. maši pri glavnem altolju, kjer sedaj tudi visi na evangelijski strani. Pri slovesnosti je bil navzoč tudi podpolkovnik, velerodni g. pl Oberstinsky, ki je prišel na kratek dopust iz c. in kr. voj. ministrstva na Danaju, in je vešč tudi slovenskega jezika. Izrazil je po slovesnosti svoje veselje, da je videl z lastnimi očmi, kako slovensko ljudstvo dobro spoznava in proslavlja junaška dela naše slavne armade, ki bodo nam kmalu prinesla stalni in slavni mir. Dal si je potem predstaviti g. načelnika veter. društva in ga povabil na svoj dom. To je gotovo prav velika čast za društvo, katero naj vzame naša Mati gorska in svoje posebno varstvo. Bog plačaj vsem ki so kaj darovali in storili za to slovesnost — posebno g. podpolkoniku

Št. Ilj v Slov. gor. Franc Ferline, sin posestnika in muzikanta je bil na italijanskem bojišču odlikovan z bronasto hrabrostno kolajno. Ferline se bori že od začetka vojske in je vedno zdrav.

* **Maribor.** Četovodja Roman Bende je dne 17. oktobra radi posebnih hrabrih činov bil na južnem bojišču od kornega poveljstva posebej pohvaljen.

St. Jakob v Slov. goricah. V Gornjem dolu je umrl posestnik Mihael Holer, p. d. Pehan N. p. v m.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Poddesetnik Ivan Kramberger nam piše, da dajejo naši slovenski vojaki Lahu za njegovo nezvestobo prav pridno zobat svinčen bob. Dosedaj je imel Krambergerjev oddelek srečo, da še nima ne enega mrtvega ali ranjenega, dasiravno je bil že večkrat v hudem boju. Slovenski vojaki se za to milost zahvaljujejo Bogu in Mariji.

* **Sv. Benedikt v Slov. gor.** Zopet eden. Na južnem bojišču je v boju za slovensko zemljo umrl junaške smrti vrl mladenič Karl Fekonja p. d. Rakečov iz Trokove. Na s krvjo namočeni Doberdolski planoti so ga to varši položili k večnemu počitku, s zelenjem in jesenskim cvetjem mu okrasili grob, med tem ko so mu šočini valovi, rudeči od italijanske krvi, šumljali v slovo. Počivaj v miru, blagi junak, nad zvezdami se vidimo! — V Ihoi so v nekem grabnu našli mrtvega Franca Vogrin, želarja iz Negovskega vrha. Sel si je s steklenico po žganje, med potjo ga je najbrž zadela kap. Pogrešali so ga teden dni. — Učenka 4. razreda Ana Grger je svoji učiteljici gospodični Janežič Avgusti njeno zaupanje in dobroto poplačala s tem, da ji je pridno izmikala denar in ker se ji je vse posrečilo, je poskusila z večjo svoto. Vzela je 120 K, delila denar sestram, tovarišicam, kupovala sladkor in drugo. S tem se je tudi izdala in prišla pravici v roke. Zgodaj pokvarjena!

Selišči pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Hudo raz je pretresla žalostna novica, došla z italijanskega bojišča, da je daroval svoje življenje za cesarja in domovino Martin Lajh iz Selišč. Bolezen, ki si jo je nakopal v bojni črti, mu je prezgodaj ugasnila nit življenja v najboljši dobi. Dragi Martin! Za teboj plaka ljubeča te žena in štirje nedorasli otroci in vsak, kdor te je poznal. Na srečo se ne vidimo več, a tolaži nas, da snidemo se še stebor nad zvezdami! Bodi ti tuja zemljica lahka!

Mala Nedelja. Franc Lajh, ki se bori na italijanskem bojišču piše svojemu očetu, da je še vedno čil in zdrav. Prepričan je, da ga spremlja molitev starišev in njihov blagoslov po nevarnih stezah na bojišču.

* **Grabe pri Središču.** Odlikovan je bil za izredno hrabrost s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste saper Alojzij Lončarič z Grab pri Središču, o katerem smo že poročali, da je padel na Trojičko nedeljo pred Przemyslom. Dodatno naznanja poveljstvo stolnice, da ga je dohitela smrt pri nastopu na utrdbo Pralkovec. Ko so naši na Telovo zavzeli to utrdbo, so našli njega in tovariše pred žičnimi ograjami že mrtve in popolnoma opleniene. Sovražnik jim je čisto izpraznil žepe, njihove ure, nože, zapisnike, vse je odnesel seboj za spomin. Naši so nato hrabro borili, ki so nadelali pot do utrdbe, s častmi pokopali. Počivajte v miru, vrlji junaki! Vaša smrt pomagaj nam do mirnega življenja!

Velika Nedelja. Dne 15. kimovca je umrl v ljubljanski bolnišnici vojak Alojzij Kumer, doma na Runeču pri Vel. Nedelji. Bil je blag mož svoje žene in skrben oče svojima otrokoma. V najboljših letih je moral pustiti svet in se podati v večnost... Svetila mu večna luč.

Prihova. V belgijski bolnišnici v Ljubljani je umrl na legarju dne 19. okt. vrl družabnik Marijin Vinko Brumec, mladenč iz Sp. Grušovja (p. d. Štefalakov). Prostovoljno je šel k vojakom pred vojsko, hrabro se je boril in si zaslužil zaslužno svetinjo I. razreda na severu. Na jugu je nadaljeval svoje junaštvo, a moral je v bolnišnico, da se pripravi za stalni večni srečni mir. Počivaj sladko v slovenski zemlji, dragi junak-družabnik! — Naglo je umrl 18. okt. 53 letni posestnik Pšeničnik (Flis) Jožef iz Razkova. Po dnevu je še trgal v vnogradu. — Po dolgi bolezni je izdihnil 77 letni Pšeničnik (Lenart) Anton iz Prihove dne 21. oktobra.

* **Prevorje.** Dne 14. junija t. l. je bil Jak. Gubenšek iz Prevorja na severnem bojišču težko ranjen. Dne 4. oktobra pa je v bolnišnici v Kosičah na Ogrskem v 26. letu svoje starosti za vselej zaspal. Boril se je za dom in cesarja pri Lvovu, nakar ga je zadela sovražna krogla tako nesrečno, da je bila njegova rana neozdravljiva. Pogreb se je vršil dne 6. oktobra z vojaškimi obredi. Sv. maša z aduščnica z mrtvaškimi obredi se je opravljala ob osmini njegove smrti v njegovi roštni župnici na Prevorju. Pokojnik je bil naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in je bil med domačimi sosedi zelo priljubljen. Bodi mu lahka daljna ogrska zemlja!

* **Sv. Lenart v Zabukovju.** Junaške smrti je umrl Jože Golob. Rojen je bil leta 1882. Torej 33 let star je že moral žrtvovati svoje mlado življenje naši ljubi domovini. Služil je pri infanterijskem polku št. ... Kot četovodja je bil poklican v vojsko ob mobilizaciji, in se je hrabro vojskoval skozi 11 mesecev. A zadnjega junija ga je zadela smrtonosna krogla. 8. julija je v bolnišnici v Gradcu umrl junaške smrti. Pokojni je bil samskega stanu in uljuden mizarški mojster. Pogrešamo ga, ali naj bo božja volja. Dasi ga že krije tuja zemlja, vendar pri nas ostane nepozabljen. Žalujemo ostalim naše sožalje, tebi, dragi Jože, pa naj bo lahka tuja zemlja! Na svidenje nad zvezdami!

Zadnja poročila došla v četrtek, 28. okt.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglša:

Dunaj, 27. oktobra.

Rusko bojišče.

V prostoru zahodno od Čartoryskija preganjamo Ruse kljub srđiti obrambi vedno dalje. Sicer pa nič novega.

Italijansko bojišče.

Italijani naše primorske fronte včeraj niso več napadali s tako velikimi izdatki ljudi in streliva, kakor prejšnje dni. Sovražnik čaka s četami v ozadju in jih ne pošlje v boj. Več napadalnih poizkusov proti naši krnski postojanski se od svojega pričetka ni moglo razviti. Ponovni napadi na tolimsko obmostje so bili — kakor vedno — odbiti. Ozemlje pri Plaveh je bilo nekaj časa pod gostim ognjem. Napad pri Globni je bil odbit; pri Plaveh italijanska infanterija ni več mogla prodirati. V južnem delu goriškega obmostja, ki je še vedno pod težkim ognjem, je včeraj popoldne udrl napadajoči sovražnik v majhen del jarkov, katerega pa je zopet kmalu zgubil. Topovski ogenj proti Doberdolski planoti je zelo popustil. Napadi na dolomitsko fronto se nadaljujejo. Sunki močnih sovražnih čet na Col di Lana in Stefsko sedlo so se ponesrečili. Našo bolnišnico v Roveretu so obstreljevali Italijani z breznamnimi granatami.

Srbsko bojišče.

Naša in bolgarska armada se zrušili.

Izhodno od Višegrada so izrgale naše čete sovražniku višine na obeh straneh vasi Dobrunj. Armada generala pl. Kövessa je potisnila sovražnika v gorovje severno od Gornjega Milanovca. Avstro-ogrške čete so ga vrgle z bojonetom iz njegovih višinskih postojank pri Topoli.

Na obeh straneh Morave se boreča nemška armada je zasedla višine južno od Raca in prodira ob Mlavi dalje naprej.

Skupina, ki prodira pri Oršovi, je vkorakala v Brzo-Palanko. V Kladovu smo uplenili 12 težkih srbskih topov in velike zaloge streliva, živil in obleke.

Oddelki bolgarskih čet, ki se berijo zahodno od Negotina, so se združili z avstro-ogrskimi in nemškimi četami. Proti Knjaževcu odposlane bolgarske sile so se včeraj borile v izhodnem delu mesta.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Vas Dobrunj leži 9 kilometrov izhodno od Višegrada. Brza Palanka pa 26 kilometrov južno od Oršove.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 27. oktobra.

Rusko bojišče.

Armada skupina generala-feldmaršala pl. Hindenburga. Južno od železnice Abeli-Dvinsk so udrele naše čete na ozemlju Tymšany v širokosti dveh kilometrov v rusko postojanko, ujele 6 častnikov in 450 mož ter zaplenile eno strojno puško in dva metalca min. Kljub več ruskim napadom smo obdržali v naši posesti zavzeto postojanko, le prostor pri c. akvi v Szaszalija (1 kilometer severno izhodno od Garbunovke) so nemške čete po noči zopet izpraznile.

Armada skupina generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega. Nič novega.

Armada skupina generala pl. Linsingena. Zahodno od mesta Čartorysk je uspelo prodiranje nemških čet notri do črte Komarov-Kamienuha-višine južno izhodno od Miedw. cze.

Srbsko bojišče.

Izhodno od Višegrada je zavzeta vas Dobrunj. Armadi generala pl. Kövessa in Gallwitza sta za-

podili v beg sovražnika, kjerkoli se je postavil v bran. Z glavnimi četami je bila dosežena splošna črta Valjevo-Moravci (ob Ljigu)-Topolska, izhodno od tam Jasenica, Raca ter prekoračena ob obeh straneh Svilajna reka Rezava. V dolini reke Pek je bila zavzeta Neresnica.

Južno od Oršove podirajoče čete so zaplenile v Kladovem 12 težkih topov.

V Ljubicevacu (ob Donavi) je napravljena s častniškimi patroljami neposredna zveza z armado generala Bojadjeva. Desno krilo sledi sovražniku od Negotina v severno-zahodni in južno-zahodni smeri. Za Knjaževac se boj nadaljuje.

Podonavski monitor Temeš se potopil.

Graška »Tagespost« poroča: Podmorska ladja Temeš se je v Savi potopila. Zadela je na rečno srbsko mino. Kaj je z mostvom, koliko se jih je rešilo, ni povedano. Na Temešu je bilo tudi nekaj slovenskih mornarjev.

Arandželovac avstrijski.

S srbskega bojišča se dne 26. oktobra poroča:

Mesto Arandželovac (izhodno od Valjeva) je od danes zjutraj v posesti naših čet. Srbi bežijo po izredno krčevitem odporu po cesti, ki vodi v Milanovac.

Bolgari zavzeli Knjaževac.

Bolgarske čete so zasedle dne 24. oktobra mesto Knjaževac (severoizhodno od Niša). Poleg tega so Bolgari z naskokom odvezli Srbom močno postojanko Drenova glava, ki je ključ do Pirota.

Listnica uredništva.

P. Libanija: Hvala! Za to številko došlo preporno — Dr. J. Gradec: Inscera-zahvalo d. bil še le ob sklepu uredništva. Prihodnji!

Nakup vina za deželno vzorno kletarstvo.

Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko v Eggenbergu pri Gradcu bo za svoje vzorno kletarstvo nakupila še večje množine letošnjega ali starega vina.

Pozudbe o prodaji vina se naj takoj, najdalje pa do 5. novembra 1915, pod navedbo množine, ki ji, na razpolago, vrsto in cene, pošljejo na zvezino deželno vzorno kletarstvo v Eggenbergu pri Gradcu

656

Naš ljubi, dobri in skrajno veseli sin oziroma brat, gospod

Mirko Kovačič,

učitelj v Selnici ob Dravi ter c. in kr. sanitetni narednik

je žrtvoval po 13 mesečnem, neprekinjenem delovanju v službi ljubezni do bližnjega svoje nadežno življenje cesarju in domovini.

Star 29 let; je bil dne 19. oktobra ob 4. uri popoldne na južnozahodnem bojišču od kamna v sence zadet in v vasi Jamlje pokopan.

Maše z aduščnice se bodo svoječasno brale v župnijskih cerkvah pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Selnici ob Dravi.

Sv. Trojica v Sl. gor., dne 28. okt. 1915.

Viktor Kovačič, Jakob Kovačič, Maks Kovačič, c. in kr. stotnik 07. učitelj, absol. filozof, polk. p. pri Matilda Kovačič, 15. enol. prestavlj. c. in kr. vojaškem roj. Antauer, c. l. kr. 47. meh. polk. poveljstva v Gradcu, v Slov. Bistrici, brat. starši. brat.

Prosimo tihega sožalja! 659

Orehe, proso,

solnane in bučne peške kupuje

H. MATIČ v Celju.

660